ZAKON O ENERGETICI ("Sl. glasnik RS", br. 49/2009 i 16/2023)

ZAKON O ENERGETICI

("Sl. glasnik RS", br. 49/2009 i 16/2023)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se osnovi energetske politike Republike Srpske, donošenje strategije razvoja energetike, planova, programa i drugih akta za njeno sprovođenje, osnovna pitanja regulisanja i obavljanja energetskih djelatnosti, korišćenje obnovljivih izvora energije i uslovi za ostvarivanje energetske efikasnosti.

Član 2

Cilj ovog zakona je da zajedno sa drugim zakonima kojima se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti obezbijedi pravne pretpostavke za sigurno i kvalitetno snabdijevanje kupaca energijom po načelima konkurentskog energetskog tržišta i održivog razvoja, uz efikasno korišćenje energije i zaštitu životne sredine.

Član 3

Termini i definicije koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

a) energija - oblik energije koji je dostupan kao komercijalna roba, kao što je električna energija, toplotna energija, prirodni gas, nafta i derivati nafte i biogorivo;

b) održivi razvoj - razvoj i primjena tehnologija za korišćenje energije i energetskih resursa, koji zadovoljavaju današnje potrebe ne ugrožavajući mogućnost da buduće generacije zadovolje svoje potrebe, prvenstveno misleći na očuvanje ekološke ravnoteže i isrcrpljivanje resursa fosilnih goriva;

v) obnovljivi izvori energije - nefosilni izvori energije koji su sačuvani u prirodi i obnavljaju se u cijelosti ili djelimično, kao što su energija vodotoka, energija vjetra, neakumulisana sunčeva energija, biomasa, biogorivo, gas iz deponija, gas iz postrojenja za preradu otpadnih voda, biogasovi, geotermalna energija i dr.;

g) električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora energije je:

1) električna energija proizvedena proizvodnim postrojenjima koja koriste samo obnovljive izvore energije,

2) dio električne energije koji iz obnovljivih izvora proizvode kombinovana proizvodna postrojenja koja koriste i neobnovljive izvore energije,

3) električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora energije koja se koristi za punjenje sistema za akumulaciju energije, ali ne i energija dobijena korišćenjem tih akumulacija;

d) garancija o porijeklu električne energije - dokument koji služi proizvođaču električne energije da dokaže da je električna energija koja je proizvedena u njegovom postrojenju proizvedena iz obnovljivih izvora energije ili u kogeneraciji sa visokim stepenom efikasnosti i obavezno sadrži količinu električne energije, izvor energije koji je korišćen za njenu proizvodnju, mjesto i datum proizvodnje, kao i druge podatke koji doprinose tačnosti i pouzdanosti dokumenta;

đ) sertifikat (deklaracija) za proizvodno postrojenje - dokument koji se izdaje proizvođaču električne energije za pojedinačno proizvodno postrojenje kojim se potvrđuje da to postrojenje ispunjava propisane uslove za istovremenu proizvodnju električne i toplotne energije sa visokim stepenom efikasnosti, ili za proizvodnju električne energije korišćenjem otpada ili obnovljivih izvora energije na ekonomski

isplativ način usklađen sa propisima iz oblasti zaštite životne sredine i u kojem je obezbijeđeno mjerenje svih energetskih veličina;

e) gas - prirodni gas, tečni prirodni gas, tečni naftni gas, ispareni tečni naftni gas, biogas, gas iz biomase, gas iz deponija i gas iz postrojenja za preradu otpadnih voda;

ž) derivati nafte - tečna ili gasovita goriva dobijena preradom, doradom nafte, odnosno degazolinažom (motorni benzini, dizel goriva, sve vrste ulja za loženje, goriva za mlazne motore, petrolej, naftni koks, tečni naftni gas i slično);

z) biogorivo - tekuće ili gasovito gorivo dobiveno iz biomase;

i) biomasa - biorazgradivi dio proizvoda, ostataka i otpada od poljoprivrede, uključujući biljne i životinjske materije, šumarstva i drvne industrije, kao i biorazgradivi dijelovi komunalnog i industrijskog otpada čije je energetsko korišćenje dopušteno;

j) proizvodnja energije - fizički ili hemijski proces prerade energenta ili obnovljivih izvora energije u električnu, toplotnu ili druge oblike energije;

k) proizvodnja derivata nafte - procesi prerade i dorade nafte ili degazolinaže, kojima se dobivaju tečni i gasoviti proizvodi - derivati nafte, uključujući i tečni naftni gas;

l) kogeneracija - istovremena proizvodnja električne i toplotne ili mehaničke energije u jedinstvenom procesu;

lj) efikasna kogeneracija - kogeneracija koja zadovoljava uslove:

1) proizvodnju iz kogeneracijskog postrojenja koje daje uštedu primarne enegije od najmanje 10% u odnosu na reference za odvojenu proizvodnju toplotne i električne energije i

2) proizvodnju iz mikro i malih kogeneracijskih postrojenja koja daju uštedu primarne energije;

m) distribucija - prenošenje energije preko distributivne mreže radi isporuke energije kupcima, osim snabdijevanja;

n) snabdijevanje energijom - prodaja, uključujući i preprodaju energije kupcima;

nj) sigurnost snabdijevanja - sposobnost energetskog sistema da obezbijedi krajnjem kupcu energiju definisanog nivoa kontinuiteta i kvaliteta, na održiv način i u skladu sa postojećim standardima i ugovorenim aranžmanima;

o) trgovina - trgovanje, posredovanje i zastupanje na tržištu energije;

p) prenos, odnosno transport energije - transport energije prenosnom mrežom radi preuzimanja energije od proizvođača i iz drugih prenosnih mreža i predaje te energije distributivnoj mreži ili kupcima čiji su objekti priključeni neposredno na prenosnu mrežu ali ne uključuje snabdijevanje energijom;

r) transport nafte i derivata nafte drugim oblicima transporta - transport nafte, odnosno derivata nafte svim oblicima transporta, osim naftovodom, odnosno produktovodom;

s) energetski subjekat - pravno lice ili preduzetnik koje obavlja jednu ili više energetskih djelatnosti;

t) kupac - pravno ili fizičko lice koje kupuje energiju;

ć) krajnji kupac - kupac koji kupuje energiju za vlastite potrebe;

u) javna usluga - usluga dostupna svim kupcima i energetskim subjektima na određenom području po propisanim cijenama i prema regulisanim uslovima pristupa i korišćenja usluge, uvažavajući sigurnost, uključujući i sigurnost snabdijevanja, redovnost i kvalitet usluge, efikasnost korišćenja energije, zaštitu okoline i sprečavanje klimatskih promjena, a koja se obavlja prema načelima javnosti rada i uz nadzor tijela određenih zakonom;

f) obaveza javne usluge - obaveza energetskih subjekata da određene energetske ili komunalne djelatnosti obavljaju kao javne usluge;

h) energetska efikasnost - umanjenje potrošnje energije bez pada životnog standarda i kvaliteta usluga u zgradama i proizvodnog kvaliteta i kvantiteta u industriji, saobraćaju i slično.

II - ENERGETSKA POLITIKA I PLANIRANjE RAZVOJA ENERGETIKE

Član 4

Energetskom politikom Republike Srpske utvrđuju se prioriteti i smjernice razvoja energetskog sektora radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva, kojima se obezbjeđuju:

a) sigurno i kvalitetno snabdijevanje energijom,

b) dugoročni uravnotežen i održiv razvoj energetskog sektora u skladu sa kretanjem potrošnje energije,

v) razvoj energetske infrastrukture i uvođenje savremenih tehnologija obezbjeđenjem stabilnih i transparentnih uslova za ulaganja u izgradnju, rekonstrukciju i modernizaciju energetskih sistema i njihovog povezivanja sa sistemima iz okruženja,

g) podsticanje konkurencije na energetskom tržištu,

d) dostupnost i materijalna pristupačnost različitih vidova energije građanima Republike Srpske uz istovremenu postepenu liberalizaciju energetskog tržišta,

đ) obezbjeđenje uslova za stimulisanje korišćenja obnovljivih izvora energije i kogeneracije,

e) unapređivanje energetske efikasnosti, u obavljanju energetskih djelatnosti, ali i u potrošnji energije i

ž) unapređivanje zaštite životne sredine i očuvanja ekološke ravnoteže pri proizvodnji, prenosu i potrošnji energije i energenata.

Član 5

(1) Energetska politika i planiranje razvoja energetike Republike Srpske utvrđuje se Strategijom razvoja energetike Republike Srpske (u daljem tekstu: Strategija razvoja energetike).

(2) Strategijom razvoja energetike definišu se energetske potrebe Republike, prioriteti razvoja, dugoročni ciljevi razvoja pojedinih energetskih djelatnosti, način obezbjeđenja dugoročnog, sigurnog i kvalitetnog snabdijevanja energijom, održivo korišćenje prirodnih resursa, uz unapređenje zaštite životne sredine s ciljem sprečavanja klimatskih promjena, povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i energetske efikasnosti, mjere za podsticanje ulaganja u obnovljive izvore i povećanje energetske efikasnosti, razvoj tržišta

energije i njegovog povezivanja sa regionalnim tržištima i drugi elementi od značaja za sprovođenje energetske politike.

(3) Strategiju razvoja energetike donosi Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada), na prijedlog ministarstva nadležnog za energetiku.

(4) Strategija razvoja energetike usklađuje se sa Prostornim planom Republike Srpske i ekonomsko-razvojim planovima Republike Srpske.

Član 6

(1) Ciljevi razvoja Republike Srpske definišu se Energetskim i klimatskim planom Republike Srpske (u daljem tekstu: Energetski i klimatski plan).

(2) Energetski i klimatski plan donosi Vlada na period do deset godina, a koji naročito sadrži:

a) pregled trenutnog stanja po sektorima,

b) ciljeve Republike Srpske, koji se odnose na energetsku sigurnost, emisije gasova sa efektom staklene bašte, korišćenje energije iz obnovljivih izvora, energetsku efikasnost, unutrašnje energetsko tržište i istraživanje, inovacije i konkurentnost,

v) pregled planiranih politika i mjera koje se odnose na ostvarivanje ciljeva iz tačke b) ovog stava i projekcije potrebnih finansijskih sredstava za njihovo ostvarivanje.

(3) Prijedlog Energetskog i klimatskog plana zajednički izrađuju ministarstva nadležna za energetiku, zaštitu životne sredine i naučnotehnološki razvoj, te ga dostavljaju Vladi na usvajanje.

(4) Izvještaj o realizaciji Energetskog i klimatskog plana, sa prijedlogom eventualnih izmjena, sačinjavaju ministarstva iz stava 3. ovog člana i dostavljaju ga Vladi svake dvije godine.

Član 7

Jedinice lokalne samouprave dužne su da svoje razvojne dokumente usklađuju sa Strategijom razvoja energetike.

Član 8

Na osnovu Strategije razvoja energetike, planova i programa jedinica lokalne samouprave, energetski subjekti donose programe i planove izgradnje, održavanja i korišćenja energetskih objekata, te drugih potreba u obavljanju energetske djelatnosti, uvažavajući obaveze koje proizlaze iz međunarodnih ugovora.

Član 9

(1) Vlada donosi godišnji energetski bilans kojim se planiraju ukupna potreba za energijom, izvori i vrste energije, te način i mjere za zadovoljavanje tih potreba.

(2) Godišnji energetski bilans donosi se najkasnije do 15. decembra tekuće godine za narednu godinu.

(3) Ministar nadležan za energetiku (u daljem tekstu: ministar) donosi pravilnik kojim se detaljnije propisuju sadržaj energetskog bilansa, sadržaj, rokovi i način dostavljanja podataka koje su nadležni organi (republički organi i organi jedinice lokalne samouprave) i energetski subjekti dužni da dostave Ministarstvu radi izrade energetskog bilansa.

III - ENERGETSKE DJELATNOSTI I DOZVOLE

Član 10

(1) Energetskim djelatnostima u smislu ovoga zakona smatraju se:

a) proizvodnja električne energije, distribucija i upravljanje distributivnim sistemom električne energije, snabdijevanje i trgovina električnom energijom,

b) proizvodnja derivata nafte, transport nafte naftovodima i derivata nafte produktovodima, transport nafte i derivata nafte drugim oblicima transporta, skladištenje nafte i derivata nafte, trgovina naftom i derivatima nafte,

v) proizvodnja prirodnog gasa, transport i upravljanje transportnim sistemom prirodnog gasa, skladištenje i upravljanje sistemom za skladištenje prirodnog gasa, distribucija i upravljanje distributivnim sistemom prirodnog gasa, trgovina i snabdijevanje prirodnim gasom, upravljanje postrojenjem za komprimovani prirodni gas i upravljanje postrojenjem za utečnjeni prirodni gas,

g) proizvodnja biogoriva, skladištenje i trgovina biogorivom i

d) proizvodnja toplotne energije, distribucija i upravljanje distributivnim sistemom za toplotnu energiju, snabdijevanje toplotnom energijom i trgovina toplotnom energijom.

(2) Pod energetskim djelatnostima distribucije i snabdijevanja prirodnim gasom smatraju se i distribucija i snabdijevanje tečnim naftnim gasom, biogasom i gasom iz biomase i drugim vrstama gasa, ukoliko se mogu tehnički sigurno transportovati distributivnom mrežom prirodnog gasa.

Član 11

(1) Energetske djelatnosti: transport i upravljanje transportnim sistemom prirodnog gasa, transport nafte naftovodima i derivata nafte produktovodima, distribucija i upravljanje distributivnim sistemom električne energije i prirodnog gasa, distribucija i upravljanje distributivnim sistemom za toplotnu energiju, skladištenje i upravljanje sistemom za skladištenje prirodnog gasa su djelatnosti koje se obavljaju u sistemu obaveze javne usluge, u skladu sa zakonom i dozvolom za obavljanje te djelatnosti.

(2) Energetskim subjektima može biti nametnuta obaveza javne usluge, u skladu sa posebnim zakonima koji uređuju pojedine oblasti, ako obavljaju djelatnosti proizvodnje električne energije i snabdijevanja i trgovine električnom energijom, prirodnim gasom i toplotnom energijom i upravljanje postrojenjima za utečnjeni i komprimovani prirodni gas, ukoliko su povezani sa transportnim ili distributivnim sistemom.

Član 12

(1) Energetsku djelatnost može obavljati pravno lice ili preduzetnik koji je organizovan u skladu sa zakonom i koji posjeduje dozvolu (licencu) za obavljanje te djelatnosti na području Republike Srpske (u daljem tekstu: dozvola), ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

(2) Energetsku djelatnost snabdijevanja i trgovine električnom energijom ili prirodnim gasom može obavljati pravno lice ili

preduzetnik koji posjeduje dozvolu (licencu) za obavljanje te djelatnosti na području Republike Srpske, odnosno na teritoriji Bosne i Hercegovine.

(3) Dozvolu iz stava 1. ovog člana obavezni su da posjeduju energetski subjekti koji obavljaju jednu od sljedećih energetskih djelatnosti:

a) proizvodnja električne energije u proizvodnim objektima čija ukupna snaga prelazi 1 MW i proizvodnja toplotne energije snage preko 0,3 MW,

b) proizvodnja derivata nafte i biogoriva,

v) skladištenje nafte, derivata nafte, biogoriva i prirodnog gasa,

g) transport i upravljanje transportnim sistemom prirodnog gasa,

d) transport nafte naftovodima i derivata nafte produktovodima,

đ) distribucija i upravljanje distributivnim sistemom električne energije, snabdijevanje i trgovina električnom energijom,

e) distribucija i upravljanje distributivnim sistemom, trgovina i snabdijevanje prirodnim gasom, upravljanje postrojenjem za utečnjeni prirodni gas, upravljanje postrojenjem za komprimovani prirodni gas i

ž) distribucija i snabdijevanje toplotnom energijom.

(4) Dozvola nije potrebna za obavljanje sljedećih energetskih djelatnosti:

a) proizvodnja električne energije u elektranama instalisane snage do 1 MW, izuzev ako jedan proizvođač proizvodi električnu energiju u više objekata čija je ukupna snaga veća od 1 MW, proizvodnja električne energije koja se proizvodi isključivo za vlastite potrebe, proizvodnja električne energije u novim elektranama, najduže šest mjeseci od dana pribavljanja upotrebne dozvole,

b) proizvodnja biogoriva koje se proizvodi isključivo za vlastite potrebe,

v) proizvodnja toplotne energije za vlastite potrebe snage do 0,3 MW,

g) trgovina na veliko i malo derivatima nafte,

d) trgovina na veliko i malo tečnim naftnim gasom i

đ) skladištenje nafte i derivata nafte koji se skladište isključivo za vlastite potrebe.

Član 13

(1) Dozvolu iz člana 12. st. 1. i 2. ovog zakona izdaje regulatorni organ iz člana 15. ovog zakona.

(2) Dozvola iz stava 1. ovog člana izdaje se na zahtjev energetskog subjekta za svaku energetsku djelatnost posebno.

(3) Način, kriterijumi i uslovi izdavanja i oduzimanja dozvola propisuju se posebnim propisima kojima se reguliše obavljanje djelatnosti u sektoru električne energije, sektoru prirodnog gasa, sektoru nafte i derivata nafte, biogoriva i sektoru toplotne energije.

Član 14

(1) Energetski subjekat koji obavlja dvije ili više energetskih djelatnosti ili koji pored energetske djelatnosti obavlja i neku drugu djelatnost koja se, u smislu ovog zakona, ne smatra energetskom djelatnošću, dužan je da izvrši razdvajanje djelatnosti u skladu sa posebnim zakonom kojim se reguliše obavljanje te djelatnosti.

(2) Razdvajanje djelatnosti u smislu ovog zakona može se odnositi na pravno, funkcionalno i računovodstveno razdvajanje, a konkretni zahtjev za razdvajanje postavlja se u zavisnosti od vrste djelatnosti, načina obavljanja djelatnosti, uslova i načina regulacije djelatnosti, te energetskog sektora kojem pripadaju, imajući u vidu veličinu, složenost i organizaciju sektora, veličinu i razvijenost tržišta.

IV - REGULATORNA KOMISIJA ZA ENERGETIKU REPUBLIKE SRPSKE

Član 15

(1) Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulatorna komisija) ima svojstvo pravnog lica, sa pravima i obavezama utvrđenim ovim zakonom, zakonima čijim se odredbama uređuje obavljanje pojedinih energetskih djelatnosti i Statutom Regulatorne komisije i upisana je u sudski registar.

(2) Regulatorna komisija je samostalna i neprofitna organizacija, koja je funkcionalno nezavisna od republičkih organa, energetskih subjekata i korisnika njihovih proizvoda i usluga, kao i od svih drugih pravnih i fizičkih lica.

(3) Sjedište Regulatorne komisije je u Trebinju.

Član 16

Regulatorna komisija reguliše i vrši nadzor odnosa na tržištu električne energije, gasa i nafte u skladu sa odredbama ovog zakona i nadležnostima koje su joj propisane odredbama zakona u sektoru električne energije, sektoru gasa i sektoru nafte, vodeći računa o obezbjeđenju principa transparentnosti, nediskriminacije, pravičnosti, podsticanju konkurentnosti i zaštiti krajnjih kupaca.

Član 17

Način obavljanja i regulisanje energetskih djelatnosti iz člana 12. stav 4., kao i obaveza pribavljanja dozvole za obavljanje tih djelatnosti, a za koje, u smislu ovog zakona, nije nadležna Regulatorna komisija, propisuju se posebnim zakonom.

Član 18

(1) Regulatornu komisiju čine predsjednik i četiri člana Regulatorne komisije, koje imenuje Narodna skupština Republike Srpske, na prijedlog Vlade, a na osnovu javnog konkursa.

(2) Mandat predsjednika i članova Regulatorne komisije traje pet godina.

(3) Nijedno lice ne može biti birano za predsjednika ili člana Regulatorne komisije više od dva mandata.

Član 19

(1) Predsjednik i član Regulatorne komisije može biti lice koje je državljanin Republike Srpske ili Bosne i Hercegovine i posjeduje znanja i stručnost iz oblasti tehničkih nauka, ekonomije, prava ili zaštite životne sredine.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana ne mogu:

a) biti u međusobnom srodstvu,

b) biti lica koja su kažnjavana za krivična djela iz oblasti privrede i platnog prometa,

v) obavljati dužnosti koje mogu uticati na nezavisnost Regulatorne komisije, u skladu sa njenim etičkim kodeksom,

g) biti članovi zakonodavne, izvršne ili sudske vlasti, nadzornog ili upravnog odbora privrednih društava, banaka ili osiguravajućih društava i

d) obavljati i sprovoditi aktivnosti koje su u suprotnosti sa načelima transparentnosti i nediskriminacije na tržištu energije u Republici Srpskoj.

Član 20

(1) Regulatorna komisija donosi statut i poslovnik o radu, koji moraju biti u skladu sa ovim zakonom i kojima se uređuju način rada, način donošenja odluka i drugih akata, izrada nacrta i prijedloga propisa i pravila, obavljanje javnih konsultacija i drugo.

(2) Regulatorna komisija donosi etički kodeks usklađen sa zakonom, kojim se uređuje pitanje sukoba interesa, kao i međunarodnom praksom kojim se utvrđuju sukob interesa i drugi etički standardi za zaposlene u Regulatornoj komisiji.

(3) Sva pravila, propisi i druga akta iz regulatorne nadležnosti koje donosi Regulatorna komisija objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Član 21

(1) Sjednice Regulatorne komisije su javne, osim u određenim slučajevima kada je riječ o povjerljivim informacijama i poslovnim tajnama, kada se postupa u skladu sa aktima Regulatorne komisije.

(2) Pojedinačni akti kojima Regulatorna komisija odlučuje u drugostepenom postupku, kao i akti kojima odlučuje u postupcima rješavanja sporova između učesnika na tržištu energije objavljuju se na propisan način i ne podliježu obavezi objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

(3) Dokumentacija Regulatorne komisije, izvještaji sa rasprava i zapisnici su javni, izuzev u slučaju kada je riječ o povjerljivim

informacijama i poslovnoj tajni, i čuvaju se u skladu sa aktima Regulatorne komisije.

Član 22

(1) U slučaju spriječenosti predsjednika Regulatorne komisije da obavlja poslove, zamjenjuje ga član koga on ovlasti.

(2) Regulatorna komisija donosi odluke većinom glasova članova Regulatorne komisije.

Član 23

(1) Predsjednik ili član Regulatorne komisije može biti razriješen dužnosti ako je:

a) trajno spriječen da obavlja funkciju iz zdravstvenih ili drugih razloga,

b) bio neopravdano odsutan više od tri uzastopna sastanka Regulatorne komisije,

v) dao ostavku na mjesto predsjednika, odnosno člana Regulatorne komisije i

g) stekao uslove za razrješenje propisane drugim zakonom, odnosno statutom i etičkim kodeksom.

(2) Narodna skupština Republike Srpske donosi akt o razrješenju predsjednika, odnosno člana Regulatorne komisije, na prijedlog Vlade.

(3) Upražnjeno mjesto predsjednika, odnosno člana Regulatorne komisije popunjava se imenovanjem drugog lica na način i pod uslovima imenovanja razriješenog predsjednika, odnosno člana, na preostali period trajanja mandata.

Član 24

(1) Finansiranje rada Regulatorne komisije obezbjeđuje se iz godišnjih naknada od energetskih subjekata, korisnika dozvole za obavljanje jedne ili više energetskih djelatnosti, jednokratnih naknada za postupke koje sprovodi po zahtjevima, kao i iz drugih izvora, u skladu sa propisima iz oblasti obnovljivih izvora energije.

(2) Budžet Regulatorne komisije usvaja Narodna skupština Republike Srpske prije početka budžetske godine, na prijedlog Regulatorne komisije.

(3) Prilikom pripreme prijedloga budžeta, Regulatorna komisija vodi računa o ljudskim i materijalnim resursima neophodnim za izvršenje zakonom propisanih nadležnosti, uključujući i međunarodne obaveze.

(4) Na osnovu usvojenog budžeta Regulatorna komisija donosi odluku o visini godišnjih naknada iz stava 1. ovog člana.

Član 25

(1) Rješenja i odluke koje donosi Regulatorna komisija u svim postupcima su konačni.

(2) Strana nezadovoljna odlukom ili rješenjem Regulatorne komisije može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

(3) Tužba kojom se pokreće upravni spor ne odgađa izvršenje akata iz stava 1. ovog člana.

Član 26

Regulatorna komisija je nezavisna i o svom radu podnosi izvještaj Narodnoj skupštini Republike Srpske, najmanje jednom godišnje.

V - OBNOVLjIVI IZVORI ENERGIJE

Član 27

(1) Korišćenje obnovljivih izvora energije i efikasna kogeneracija su od opšteg interesa za Republiku Srpsku.

(2) Korišćenjem obnovljivih izvora energije i efikasnom kogeneracijom obezbjeđuje se smanjenje upotrebe fosilnih goriva i negativnih uticaja na životnu sredinu, kao i efikasno korišćenje energije, podstiče se razvoj novih tehnologija, raznolikost izvora energije i povećava sigurnost snabdijevanja, te dugoročno smanjuje zavisnost od uvoza energije.

(3) Vlada će na prijedlog Ministarstva donijeti uredbu kojom propisuje mjere koje doprinose ostvarenju ciljeva, a koji se odnose na povećanje:

a) ukupne proizvodnje energije iz obnovljivih izvora,

b) učešća potrošnje električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora i efikasnih kogenerativnih postrojenja u ukupnoj potrošnji električne energije u Republici Srpskoj i

v) učešća potrošnje biogoriva u ukupnoj potrošnji goriva za transport.

(4) Ministarstvo svake godine analizira ostvarivanje ciljeva iz stava 3. ovog člana i predlaže nove mjere za njihovo postizanje, u saradnji sa Regulatornom komisijom.

Član 28

(1) Sistem podsticanja proizvodnje energije korišćenjem obnovljivih izvora energije i kogeneracije, način obezbjeđenja i korišćenja podsticajnih sredstava propisuje Regulatorna komisija, uz saglasnost Vlade.

(2) Sredstva za podsticanje proizvodnje energije korišćenjem obnovljivih izvora i kogeneracije iz stava 1. ovog člana obezbjeđuju se kroz posebnu naknadu, u skladu sa propisima koji uređuju oblast obnovljivih izvora energije.

(3) Institucionalnu strukturu za operativno sprovođenje sistema podsticaja određuje i / ili uspostavlja Vlada.

Član 29

(1) Proizvođač električne energije može, na vlastiti zahtjev, dobiti garanciju o porijeklu za električnu energiju proizvedenu u proizvodnom postrojenju koje ima važeći sertifikat (deklaraciju) kada dokaže da je u periodu na koji se odnosi sertifikat za proizvodno postrojenje radilo tako da ispunjava uslove i zahtjeve propisane za efikasnu kogeneraciju, odnosno za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora.

(2) Sertifikat (deklaraciju) za proizvodno postrojenje može dobiti proizvođač električne energije ako to proizvodno postrojenje proizvodi električnu energiju koristeći obnovljive izvore energije na ekonomski isplativ način uz zaštitu životne sredine ili u efikasnoj kogeneraciji i u kojem je obezbijeđeno mjerenje svih energetskih veličina.

(3) Regulatorna komisija izdaje garanciju o porijeklu i sertifikat za proizvodno postrojenja iz st. 1. i 2. ovog člana i propisuje njihov sadržaj, kao i uslove i procedure izdavanja.

Član 30

Operateri sistema na čiju su mrežu priključena postrojenja za proizvodnju električne energije za koja se izdaju sertifikati dostavljaju Regulatornoj komisiji sve podatke u vezi sa proizvedenom električnom energijom za koju Regulatorna komisija izdaje garanciju o porijeklu.

VI - ENERGETSKA EFIKASNOST

Član 31

(1) Efikasno korišćenje energije je opšti interes Republike Srpske i predstavlja doprinos globalnom nastojanju za smanjenjem negativnih uticaja na životnu sredinu i održivom razvoju, te racionalnom i ekonomičnom korišćenju energetskih resursa.

(2) Programi unapređivanja energetske efikasnosti sprovode se u skladu sa Energetskom politikom Republike Srpske, Strategijom razvoja energetike i propisima Republike Srpske.

(3) Programi unapređivanja energetske efikasnosti su integralni dio Strategije razvoja energetike i usklađeni su sa drugim programima održivog razvoja.

(4) Ministarstvo je nadležno za unapređivanje energetske efikasnosti kroz sveobuhvatni okvir mjera za povećanje energetske efikasnosti i uštedu energije.

Član 32

Mjere za sprovođenje energetske efikasnosti iz člana 31. stav 4. ovog zakona čine:

a) uspostavljanje povoljnih uslova za investiranje kroz programe za povećanje energetske efikasnosti, putem javnoprivatnog partnerstva, razvoja finansijskih kooperacija i investicionih fondova,

b) obezbjeđenje kooperacije između potrošača, proizvođača i snabdjevača energijom, kao i sektora javnih usluga i jedinica lokalne samouprave, radi dostizanja propisanog nivoa energetske efikasnosti,

v) ostvarivanje zadatih nivoa povećanja energetske efikasnosti kroz smanjenje gubitaka energije, smanjenje potrošnje energije uvođenjem novih tehnoloških rješenja u različitim sektorima (javni sektor i sektor javnih usluga, građevinarstvo, poljoprivreda, industrija, saobraćaj i drugo),

g) obrazovanje potrošača i podizanje svijesti potrošača energije o neophodnosti smanjenja potrošnje (ušteda) energije i načinima za smanjenje potrošnje,

d) uspostavljanje sistema verifikacije i obaveznog obilježavanja uređaja klasom energetskog razreda, kao i sertifikacije zgrada u pogledu njihovih energetskih karakteristika,

đ) donošenje propisa za oblast energetske efikasnosti radi uspostavljanja metodologije dokazivanja efekata mjera i mehanizama za povećanje energetske efikasnosti i

e) ostvarivanje međunarodne saradnje na polju energetske efikasnosti.

Član 33

Programe za efikasno korišćenje energije u skladu sa Strategijom razvoja energetike donosi Vlada, odnosno nadležni organi jedinica lokalne zajednice.

Član 34

(1) Subjekti koji obavljaju djelatnosti snabdijevanja energijom krajnjih kupaca moraju najmanje jednom godišnje uz račune informisati kupce o uticaju načina korišćenja energije na životnu sredinu i održivi razvoj, te na pogodan način obrazovati i usmjeravati kupce da na racionalan i efikasan način koriste energiju.

(2) Radi stvaranja uslova za racionalno i efikasno korišćenje energije od krajnjih kupaca obračun energije vrši se na osnovu izmjerene stvarno utrošene energije.

VII - NADZOR I KAZNENE ODREDBE

Član 35

(1) Upravni nadzor nad sprovođenjem odredbi ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredbi ovog zakona vrši Republička uprava za inspekcijske poslove Republike Srpske.

Član 36

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 5.000,00 KM kazniće se za prekršaj energetski subjekat koji:

a) ne dostavi Ministarstvu podatke propisane ovim zakonom (član 9. stav 3.) i

b) ne obavještava kupce o kretanjima i značaju korišćenja energije - energetska efikasnost (član 34. stav 1.).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kazniće se odgovorno lice energetskog subjekta novčanom kaznom od 1.000,00 do 2.000,00 KM.

Član 37

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 KM kazniće se za prekršaj energetski subjekat koji:

a) energetsku djelatnost koja je javna usluga obavlja kao tržišnu djelatnost (član 11.) i

b) obavlja energetsku djelatnost bez dozvole za obavljanje energetske djelatnosti (član 12. st. 1. i 2.).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice energetskog subjekta novčanom kaznom od 1.500,00 do 3.000,00 KM.

VIII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38

(1) Uslovi u vezi sa obavljanjem djelatnosti u sektoru električne energije, gasa, nafte i derivata nafte, njihove proizvodnje, distribucije, transporta, trgovine i bezbjednosti objekata uređuju se posebnim zakonima.

(2) Uslovi proizvodnje i distribucije toplotne energije, bezbjednosti energetskih objekata u ovoj oblasti i status proizvođača i kvalifikovanih proizvođača toplotne energije uređuju se posebnim propisom.

Član 39

U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona:

a) Vlada će donijeti uredbu o proizvodnji i potrošnji energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije, iz člana 27. stav 3. ovog zakona,

b) ministar će donijeti pravilnik iz člana 9. stav 3. ovog zakona i

v) Regulatorna komisija će donijeti pravilnik o podsticanju proizvodnje energije korišćenjem obnovljivih izvora energije i kogeneracije iz člana 28. stav 1. ovog zakona.

Član 39a

U roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona Vlada će donijeti Energetski i klimatski plan Republike Srpske iz člana 6. ovog zakona.

Član 40

(1) U roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona Vlada će predložiti Narodnoj skupštini imenovanje predsjednika i članova Regulatorne komisije, u skladu sa članom 18. ovog zakona, osim za člana Regulatorne komisije čiji mandat nije istekao, a imenovan je odlukom Narodne skupštine u skladu sa Zakonom o električnoj energiji.

(2) Predsjednik i član Regulatorne komisije kojima je istekao period na koji su imenovani nastavljaju sa radom do imenovanja novih, a najduže četiri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 41

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske", a primjenjivaće se od 1. septembra 2009. godine, osim člana 40., koji se primjenjuje od dana stupanja na snagu Zakona.